

Qvadragesimale Ambrosianvm Dvplex, In Dvos Tomos Divisum

In Hoc Opere Per Singvlos Qvadragesimæ dies habetur bina Concio cum Morali, iuxta Euangelia, quæ in Ecclesia Mediolanensi leguntur. Cvm Indicibvs, Sacræ Scriptvræ, Et Rervm notabilium, cum Summa Concionum & Thematum Euangeliorum. Accomodantvr Hæe Conciones Ad Vsvm Romanum pro Quadragesima & ...

Tomvs Primvs, Continens Conciones A Dominica Prima, Qvæ Dicitvr In Capite, vsque ad quartam exclusiuè, quæ dicitur de Caeco

Bellintani, Mattia

Coloniae Agrippinae, 1626

Fer. III. Cum ieiunatis, nolite, fieri sicut hypocritæ tristes, &c. Matth. 6. 16.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55873](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55873)

FERIA III. DOMINICA
DE ABRAHAM.

CONCIO PRIMA.

Cum ieiunatis, nolite fieri sicut hypocritæ tristes.

Matth. 6. 16.

ARGUMENTVM.

De tribus operibus Iusticia. Eleemosyna. Oratione & Ieiunio. De Ieiunio factum ab hominibus ut videantur, quam malum sit, ostenditur. Quorū bona, in hac & alia vita asserat, si recte fiat. Auctor optime & ardentem se gerit in hoc.

1.
Eccles. 12. 1.

DOCUMENTVM illud Sapientis: Si bene feceris, scito cui feceris, & erit gratia in bonis tuis multo. Benefac iusto & inuenies retributionem magnam, & si non ab ipso, certe à Domino Singularem cautelam, qua in actibus virtutum uti nos oportet, nobis ostendit, ut labor noster non sit inanis in Domino & opus inutile, & falsa iustitia. Quod enim docet de beneficio quod in proximum collocamus hoc generaliter in omni opere bono seruandū est, potissimum verò in fine spectando. Nam verè damus bonum opus illi, ad quem illud dirigimus: & propter quem illud exequimur. Bene itaque aduertit nos Sapiens, ut probè attendamus in beneficio nostro, cuiam benefaciamus. Inde instrumur, ut diligenter spectemus, in cuius gratiam operemur bonū ad omnes. Nam si propter Deum laboremus, Deo offerimus laborem nostrum: si propter homines, illis damus quod facimus; si propter nos ipsos, in nobis collocamus opus nostrum, à quibus leuem dumtaxat, vel melius nullam expectare possumus retributionem. Quod enim dicit: Be-

nefac iusto, & inuenies retributionem magnam; intelligit beneficii iusto quā iustus est, dum ad Deum mittimus beneficium nostrum, propter quem, illud in seruum eius. Iuxta quod dicebat Dominus: Qui recipit iustum in nomine iusti, mercedem iusti accipiet. Vnde bene dicit, quod retributionem inueniemus, si non ab ipso iusto, certe à Domino. Idem retribuit magna erit, & gratia multa in bonis nostris, quia magnus Dominus & diues, & dat omnibus affluentia, pro paruis magna, pro terrenis celestia, pro temporalibus sempiterna: quin & centuplum tantum in hac vita. Quod autem docet Sapiens in opere erga proximum, Dominus hodie monet in opere virtutis, quod erga nos ipsos facimus, nempe ieiunium, quo affligimus animas nostras, mortificamus membra nostra, & in seruitutem redigimus corpora nostra, dicens. Cum ieiunatis, nolite fieri sicut hypocritæ tristes.

Si terra, sibi primitus datā per verbum Dei virtute germinandi, non herbam solummodò aut arborē germinauit, verum etiam ipsa sibi hærentia, ut sunt herba, & ab ea erecta, ut sunt arbores, multiplicauit non herbam vnā, aut lignum vnū dumtaxat, sed eorum vtrorumque infinitas propè species producens, ut vis verbi dicentis: *Germinet terra, clarior eluceſcet, fieretq; euidentior*: Quid mirum si diuina Sapientia, omnium artifex, omnia prospiciens, & mobilior mobilibus omnibus in vno opere multa bona ostendit atq; distendit: Vnde & dicebat. *Generatōnibus meis implemini*, quod est dicere. Ita fructum multum assero, & nimius est fructus meus, ut eo quisq; quantumlibet magnæ capacitatis, possit expleri. Propterea Dominus Iesus, qui factus est nobis Sapientia à Deo, benefaciendo ac sanando oppressos, nedum curabat corpora, verum & sermonem confirmabat, quo mentes sanabantur & illuminabantur. Honorabat Patrē, turbas ædificabat, Regnum celorū plantabat in terris, & omnium salutem operabatur. Ad idem spectat, quod rem aliquā specialem docens: simul multa docet. Id quod hodie spectat in primis. Proposuit prius

Mat. 6. 1. prius communem illam doctrinam. *Attendite ne iustitiam vestram faciatis coram hominibus* Descendit deinde ad speciales iustitiæ actus, docens in vnoquoque eorum qualiter in illis nostra sit intentio dirigenda. Atque ita dum regulat intentionem, opera ipsa, in quibus ipsa dirigenda est, distinctè proponit, illa & docens, & confirmans, & laudans, & exaltans, vt velut Sol iustitiæ iustitiam longè lateq; distendat & amplifiet.

3. Tria verò sunt opera iustitiæ, quæ distinctè proponit, in quibus quodammodo cætera omnia colliguntur. Eleëmofyna videlicet, Oratio & Ieiunium. Quoniam tria sunt bona principalia, quæ donat Deus hominibus omnibus. Temporalia, corporalia, & spiritualia, quæ omnia, vt ordo iustitiæ seruetur, Deo à nobis sunt vt possumus retribuenda atque reddenda. Non sic autem reddimus, vt Deus in se recipiat aliquid, sicut omnia flumina intrans mare, vt iterum fluant: sed dum ea impendimus & expendimus, vt illi placeamus obsequiumq; præstemus, habet ipse accepta. Vbi apparet cur speciatim in tribus his Eleëmofyna, Oratione, & Ieiunio nostram ad Deum docuit dirigere intentionem: quia per hæc quæcunque à Deo accepimus, reddimus illi. Nam per eleëmofynam reddimus temporalia, per ieiunium corporalia, spiritualia verò denique per orationem. Ita enim omnia reddimus, quæ sunt Dei, Deo. Quamuis autem Deus tum hæc nobis contulit, his se nullo pacto priuauit, quod impossibile sit, cum ipse sit omnia in omnibus: Nos tamè quantum possumus, illis abdicamus nos. Verè enim per eleëmofynam alienamus à nobis temporalia, illic ea reponentes, vbi mandauit ipse, nempe in pauperibus. Ita fiebat in sacrificiis, in oblationibus & decimis. In ieiunio veluti abscindimus manum & pedem, & oculum erimus secundum Domini præceptum, dum ea mortificamus, vt non carnis post carnis concupiscentias; cui mortificationi impensè subferunt ieiunium, aliæq; corporis nostri afflictiones & macerationes. *Rom. 12. 1.* Quocirca Paulus hortatur. *Exhibeatis*
Tom. I. Belliniani.

corpora vestra hostiam viuentem, sanctam, Deo placentem. At subdens: *Rationabile obsequium vestrum:* Rationem quoque ac mentem iubet in Deum eleuare, eamque orando in Dei obsequium admouere. Quæ cum spiritus sit, magis propriè Deo datur, qui spiritus est, quam res & corpora. Vnitur enim verè Deo, illiq; immediatè spiritualiterq; coniungitur. Verum quoniam oratio quoq; & exterius sit, & operatio illa exterior aliò quàm ad Deum, nisi adhibeatur diligentia, conuertitur: Idcirco & in oratione iussit Deum solum spectare non homines, considerantes ea, quæ patent.

Cum ergò iuxta ordinem à Domino seruatum de Eleëmofyna dictum sit, & de Oratione, nunc tandem ad Ieiunium sermonem conuertamus. De quo duo nobis in Domini iussione proposita sunt: opus videlicet & merces. De opere considero duo, originem & vsum. Circa originem, inuenio primam mentionem de illo in sacris litteris factam tunc fuisse, quando lata est lex de celebrando die decimo mensis septimi, qui dies, dies expiationis vocabatur. *Mense septimo, decima die mensis affligetis animas vestras, nullumq; opus facietis in eo. In hac die expiatio erit vestri, atque mundatio ab omnibus peccatis vestris. Coram Domino mundabimini. Sabbatum enim requietionis est, & affligetis animas vestras religione perpetua.* Expiabit autem Sacerdos, qui vnctus fuerit, & cuius manus initiate sunt. Induetque stolâ linteâ & vestibus sanctis: & expiabit sanctuarium, & tabernaculum testimonij, atque altare, Sacerdotesque, & vniuersum populum semel in anno. Hoc præceptum lex iterum repetens, ait. *Decimo die mensis septimi dies expiationum erit celeberrimus, & vocabitur sanctus, affligetisq; animas vestras in eo, & offeretis holocaustum Domino. Omne opus seruire non facietis in tempore diei huius, quia dies propitiationis est; vt propitietur vobis Dominus vester. Omnis anima, quæ afflicta non fuerit die hac, peribit de populis suis: Sabbatum requietionis est, & affligetis animas vestras die no-*

P p no men-

no mensis. A vespera usque ad vesperam celebrabitis Sabbata vestra. Hæc statuit lex. Quod autem illud affligere animas sit ieiunare, habetur ex eadem lege, **Nũ. 30. 14.** quæ alibi sic decernit. Si vouerit & iuramento se constriaxerit, vt per ieiunium vel ceterarum rerum abstinentiam affligat animam suam, &c. Et in Isaiã scriptum est: Nunquid tale est ieiunium, quod e-
Isa. 58. 5. legi per diem affligere hominem animam suam: Anima intelligitur persona, phrasi Scripturæ, & proinde affligere animam suam, est seipsum ieiunio macerare. Quod iustum fuit, fieri die illa decima mensis septimi, quæ erat deputata ad expiationem, quæ faciebat semel in anno summus Pontifex ingrediens Sancta Sanctorum, vt expressè habes **Leuit. 16.** Quo potissimum figurabatur Passio Domini nostri Iesu Christi, vt expressè docet Apollolus ad **Heb. 9. 11.** Hebræos. Quæ passione expiatio totius mundi ab omnibus iniquitatibus suis celebrata est & peracta. Tunc ergo primum indicta est abstinentia ieiunij, vt per illud dispositus esset vnusquisque ad excipiendam purgationem peccatorum. Ecce quàm sanctè atque sapienter institutum est hoc Quadragesimale ieiunium, quando videlicet etiam Passio Domini commemoratur, & expectamus Pascha suæ Resurrectionis, videlicet vt simus socij passionis & compotes expiationis. Nil sanctius, quoad ceremonias, in lege institutum fuit, quæ expiatio ista, quæ per ingressum summi Sacerdotis in Sancta Sanctorum semel celebrabatur in anno, ad cuius completionem exigebatur à populo sub interminatione exterrinij, vt ieiunium celebraret. Vt sicut per ieiunium vnusquisque nostrum Christo confixus est cruci, ita mundetur ab omni inquinamento carnis & spiritus.
 5. Quamuis autem tunc tantum inueniatur indictum fuisse ieiunium, non ideo tamen exploratum est, illud tunc tantum à populis inchoatum fuisse. Nam cum ex eadem lege appareat, quod aliqui voto se ieiunio astringebant, consequens est illud iam apud homines tanquam opus virtutis, & Deo gratum fuisse peruulgatum,

& propterea apud sanctos viros immò & reliques in vñ fuisse. Vnde etiam sequitur, Deum quoque ante tempora illa, ipsam ieiunij abstinentiam vel docuisse vel præcepisse. Sicut enim in lege tantum iustum videtur expressè sacrificium, quod tamen ab ipso mundi exordio vsurpatum fuit: vnde colligimus ab ipso mundi initio illud à Deo ordinatum fuisse: nam non consonum est, hoc inuentum humanum fuisse sed Dei mandatum. Ita probabile est, ieiunium quoque prius temporibus fuisse in vñ vt opus virtutis à Deo institutum. Vt sicut in solemnissimo omnium sacrificio aperte institutum est, ita quoque sacrificijs præcedentibus copularetur. Vt cum occasione animalium proprij corporis afflictio coniungeretur. Cum enim sacrificia omnia figurarent Christi passionem: Cui passioni, vt in solemnissimo illo sacrificio & ex vsu institutioneque Ecclesiæ apparet, sic ieiunium expressè coniunctum, persuasum esse debet, prima illa quoque sacrificia cum adiuncto ieiunio fuisse celebrata; idque ex Dei documento atque mandato, quo & sacrificij vsus inductus est.

Quæ res inde videtur confirmari, primo ex hoc, quod à lege non eo tempore solum, quo communis illa expiatio celebrabatur, fideles in populo ieiunabant, vt in Sacris litteris patentissimum est, cuius rei ante Annam Prophetissam, de qua Euangelista scribit, quod erat ieiunij & obseruationibus seruans nocte ac die, exemplum sufficiat Iudith, de qua scriptum est: *Habens super lumbos suos cilicium, ieiunabat omnibus diebus vite sue. præter Sabbata, & Neomenias, & festa domus Israel.* Id verò potissimum communiter fiebat ad peccatorum remissionem impetrandam, & ad indignationem Domini extinguendam. Vnde in eodem libro Iudith, Sacerdos Domini magnus Elachim hortabatur populum in magna tribulatione positum, dicens: *Scitote quoniam exaudivit Dominus preces vestras, si manentes permaneritis in ieiunio, & orationibus in conspectu Domini.* Et Dominus ipse per Ioc-

per Ioslem : *Conuertimini ad me in toto corde vestro, in ieiunio & fletu, & planctu.* Cum ergo Adam peccasset, atq; ad impetrandam Dei misericordiam de sacrificio instructus fuisset, vidissetq; se iram Dei & mortem propter esum ligni veriti incurrisse, atque a loco voluptatis expulsus, ne ederet de ligno vite, in terram maledictam; vbi sudore vultus sui panem sibi parare cogeretur, remanet persuasissimum, ciborum abstinentia cum poenitentia obtinuisse, vt a sapientia educeretur a delicto suo: Quem boni filii, cuiusmodi fuerunt Abel & Seth fuerunt imitati, & hoc non sine numinis Diuini illuminatione. Secundo, cum ex Dei sententia per peccatum mors inducta sit, qua Deus inobedientiam castigat humanam, potuit homo intelligere, quod voluntaria afflictione a peccato afflicto indiceretur. Cum autem quae lege praecipuntur in speciali, inueniantur primitus cognita atque generaliter instituta: conuincit ratio primitus homines intellexisse Dei instinctu ac lumine, afflictionem viam esse ad Dei propitiationem obtinendam, veramque scelerum suorum emendationem.

Tertio, difficultas ieiunandi ostendit feruentiorem affectum erga Deum; sicut vires fortiores adhibenda sunt ad opus arduum & laboriosum, vt quo grauior est petra, eo ad illam leuandam vires maiores intendenda sint. Ita & vehementior animi conatus queritur, vbi actionis operositas retrahit ab agendo. Inde lassus populus in deserto ob longioris viae asperitatem retrocedere, & in Aegyptum redire meditabatur. Vnde noua calcaria adhibita sunt illi, siue beneficiorum, siue flagellorum, siue praceptorum, vt non ultra illum cederet itineris. Sic deficiente aqua, sic deficiente pane populus murmurabat. Sponsa itaque sibi subtrahere victualia operosum est; vt nisi animi feruore ardenti non fiat. Et haec vna causa est, quamobrem Deus quadraginta annis populum retinuit

in deserto & tentauit. Abraham iubens, *Deut. 49.5* vt filium vnigenitum atque praedilectum *Gen. 22.1.* immolaret. Sic a illum, & b Isaac, & c Iacob fecit peregrinari in terra aliena; sic in *b Gen. 26.5* tribulationibus probati sunt Iob, Tobias, & *Gen. 31.* Elias, caterique Prophetae. Ergo iure *4. & 3. 2. 7.* merito indictum est ieiunium, vt ad illud *Iob. 1.* homo toto animi conatu accingeretur: & *Tob. 1.* dum carnem macerat, mentem accendit, vt ex corpore & spiritu oblatum holocaustum pingue fiat, vt *propensius atque laetantius cor & caro exultent in Deum viuum.* Deus igitur, qui ex toto corde vult diligi, ieiunium indicit; quod vt fiat, animi conatum flagitat vehementer. Propterea canit in Psalmo Regius Propheta: *Pro-Psal. 16. 4.* *pter verba labiorum tuorum ego custodiui vias duras.* Diuinumque postulat auxilium, dicens: *Perfice gressus meos, vt non moueantur vestigia mea.* Vt ita manifestum sit, ieiunii abstinentiam Deo placitam esse. Id quod tandem hac quoque ratione confirmatur; quia carnis afflictionem mentis delectatione compensat. Na sicut Iacob finxit laborem in praeepto, cum tamen sine labore ex armentis cibum parasset. Id quod re ita euenit etiam nobis, quibus laboriosa videntur imponi, quae tamen attenda charitate, & facilia & suauiterperiuntur, Christi praesertim aduentu complanata. Esto, fuerit graue pondus legis grauesque manus Moyfi; *Exod. 17.* in Christi tamen aduentu, *omnis vallis impletur, & omnis mons & collis humiliatur, & sunt praua in directa, & aspera in vias planas.* Vt ne dum in vincti-

Secunda ratio. Sap. 10. 1.

Rom. 5. 12. Lon. 16. 29

Prima ratio.

Tertia ratio.

Luc. 2. 37.

Iud. 1. 1.

Exo. 15. 24

Quarta ratio.

Gen. 27. 19

Exod. 17. 12. Isai. 40. 4. & Luc. 3. 5.

1. Cor. 12. 9

rum abstinentiam, illa proculdubio assumit pennas vt Aquilæ: & ideò volabit, & non deficiet: adeò quòd vna sola Aquila in animali Ezechielitico ferat per aëra bouem, leonem, hominẽ. Et hæc est quarta causa, cur ieiunandum sit: quia videlicet corporale ieiunium mentem eleuat.

Ezec. 1. 10. Hinc est quòd ieiunus Moyses legem accepit à Deo, quæ semel fracta per repetitum ieiunium reparatur. Sic & Elias ieiunans iter perfecit, quoad montem Oreb perductus, vbi fuerat lata lex, dignatur Dei præsentia atque colloquio. Et Saulus tribus diebus non manducans neque bibens raptus est in Paradisum, vbi audiuit arcana verba. Et Anna Prophetissa ieiuniis & obsecrationibus seruiens est filia Phanuel, id est mulier videns Deum, quæ propterea confitebatur Domino.

Exod. 24. 18. Propterea, cum ieiunatis, nolite fieri sicut hypocrita tristes. Tu autem cum ieiunas, unge caput tuum, & faciem tuam laua. Intendit quidem Dominus his verbis nos instruere, vt mentem rectâ intentione ieiunantes ad Deum erigamus, non hominibus placentes sed Deo. Verum pariter docet, vt læti atque hilares obsequium ieiunij nostri Domino offeramus. Qui tristis ieiunat, inuitus ostendit quid spectet, nempe terrenam mercedem. Nam qui sperant cœlestia, hi sunt spe gaudentes, etiã tribulationes patientes. Vt iam intelligas, quare immundum sit animal, quod raprat & pennulas habet. Pennas habet, qui per bona opera erigitur à terra, & ambulat super pennas ventorum. Idem autem quoque reptat, si terram spectat, si bona operando, miserando, orando, ieiunando, non Deum habet præ oculis atque cœlestia, sed homines & terrestria; Vt appareant (inquit) hominibus ieiunantes. Volant hi, non vt ad Deum accedant, cœlestibus appropinquent, sed vt sublimè eleuari appareant hominibus, & quasi Diaboli honorentur & adorentur. Semel Diabolus extulit Christum super pinnam Templi. Nos verò erigit sæpè, vt quasi sacra opera perficientes aspiciamur ab hominibus. Quando terrenâ Chestro monstrauit & promisit, in montem locum vi-

delicet prophatum leuauit, vt mundana esset & terrena tentatio, in qua nihil nisi terrenum proponebatur: At leuatus in Templo, in phano videlicet non prophano, tentatur de re spiritali: Si Filius Dei es, mitte te deorsum, quem custodient Angeli, ne offendaris. Tentat Diabolus in deserto sive in monte, quibus temporalia repromittit, si temporalia agentes recedant à Deo. Tentat supra Templi pinnaculum, quos veluti sacra perficientes eleuat in vanam ac fallam gloriam, vt quasi Filij Dei ab hominibus honorentur. Ideò non in Templo, vbi Deus est & nõ vident homines, & vbi ventus gyrat pinnam in summitate Templi collocatam, quos tamen vult, vt cernant terram de longè, vt quantumuis in altum euecti, nil nisi terrenum spectent, corpore quasi per ieiunium ad sublimia erecti, adhæreat anima pauimento.

Ecce animal quod reptat & habet pennulas? pennulas (inquam) nõ pennas; quia modica quoque illa est eius eleuatio, quia pars tantum exaltatur, caro videlicet & exterior apparentia parte potiore, quæ est cor, terrenis apposita. Hi tristes sunt, quoniam quod dant non hilariter dant: contra præceptum Sapientis: *Fili, in bonis non des querelam. & in omni dato non des tristitiam verbimali.* Eos carpit, qui amico vel pauperi beneficientes conquirentur se grauari, illos reprehendunt, quibus benefaciunt, quasi indigni sint, quibus subueniatur. Ita ergò Deo per ieiunium exhibentes corpora sua, fiunt sicut hypocrita tristes. At tu ieiunans, unge caput tuum, & faciem tuam laua. Hoc est quod docet Sapiens: *In omni dato hilarem fac vultum tuum; & in exultatione sanctifica decimas tuas.* Siue homini detur siue Deo, lætanter tribuendum est. Vnde & de dato hominibus docet Apostolus. *Non ex tristitia aut ex necessitate: Hilarem enim datorem diligit Deus.* Quomodo autè hilariter Deo ille dat, qui quod facit, facit vt hominibus appareat beneficiens, corde ad terrena depresso? At qui proponit Deum ante conspectum suum, vt illi placeat, cui se pro-

1/138. 23. se probauit vel se probandum exhibuit, dicens illi: *Proba me Deus, & scito cor meum, interroga me, & cognosce semitas meas*: Iste hilarem faciat vultum suum necesse est. Nam *videns Deus in abscondito, signat super nos lumen vultus sui, & ex hoc dat letitiam in corde nostro*.

1/14. 7. O igitur qui benefacitis, attendite vobis, ne forte grauentur corda vestra dum diligitis vanitatem: Deum quærite; Deum spectate; & erit merces operi vestro. Sanctificate ieiunium, illud celebrantes secundum voluntatem Dei.

SECUNDA PARS.

7 Nunc de mercede tractemus huius operis. Vbi primò supponimus, opus huius virtutis dignum de sui natura esse mercede. Inde orta fuit querela populi erga Deum, dicens vt haberetur in Italia: *Quare ieiunauimus, & non aspexisti? humiliauimus animas nostras, & nescisti?* Aspiciere atq; scire Dei, est rem approbare. Vidit enim lucem quòd esset bona, & respexit ad Abel & ad munera eius. Approbatio autem cognoscitur ab effectibus. Quos obseruans Cain quicumque illi fuissent, inuidit fratri. Quia ergò populus non videbat effectus approbantes ieiunia, idè lamentabatur intendens, quòd ieiunium mereatur à Deo approbati. Quod & Deus acceptat respondens: *Ecce in die ieiunii vestri inuenitur voluntas vestra*: Quasi dicat. Admitto ieiunio deberi mercedem: Sed si bene fiat. Ego quidem remunerabo, si id fiat secundum beneplacitum meum, vt mihi seruiatur. Sed si ieiunatis secundum voluntatem vestram, vos ipsi mercedem vobis redditis. Stat ergò quòd ieiunium mercedem expectat.

Ex quo etiam sequitur, quòd duplex sit illius merces, secundum quòd bene aut male ieiunatur. De vna dicit Dominus. *Amen dico vobis receperunt mercedem suam*. De altera idem ipse. *Et pater tuus, qui videt in abscondito, reddet tibi*. Bene ieiunare dicit, quando id fit in abscondito, male quando fit in conspectu hominum. Erratio est intentio. Quia cuius finis bonus est, ipsum

quoq; bonum est: Et cuius finis malus est, ipsum quoq; malum est. Et quia qd fit in conspectu hominum vt illis placeatur, habet malum finem; bonum vero quando fit tantum in oculis Dei: Ideo hic recta est intentio, ibi mala. Vnde oritur bonitas aut malitia operis, etiam si illud fit bonum in genere suo. Vide quæso quàm graphicè illud fit figuratum in lege, vbi de his, quæ morantur in aquis ita decernitur. *Qua habent pennulas & squammas, comedite, qua absque pennula & squamis sunt, ne comedatis, quia immunda sunt*. Per hoc enim ostendit, quæ sint opera munda & quæ immunda; & quæ agendo, Deo placemus vel displicemus. Mare magnum nullam habet per se certam viam, sed vbiq; & vndiq; periuum est: vt Natantia sibi viam determinant, ambulancia iuxta naturam & voluntatem suam. Pifces habentes pennulas rectè gradiuntur: Non habentes vero tortuose incedentes, se ipsos impellunt. Rursus squammati suam quasi nuditatem squammis operiunt. Qui sine squammis sunt, semetipsos ostentant: & hi pariter se plicantes in tortis moribus gradiuntur. Ergo qui apparent hominibus ieiunantes, in flexis gressibus proficiscentes, recta carent intentione. Qui autem squammis cooperiti in abscondito, vbi non vident homines sed Deus tantum, hi rectos gressus faciunt semitis suis, soli Deo placere contententes. Itaque diuersam mercedem sortiuntur, & hi & illi.

De illis ergo ait Dominus. *Amen dico vobis receperunt mercedem suam*. Iam (inquam) receperunt, vt non præterea merces alia sit illis expectanda. Ergo temporalis est merces eorum, ergo breuis, ergo transiens, quæ cum labore illam expectente cõfessim euanescit. Quidquid enim ex mundo est, mox præterit cū figura mundi. Heu! quid incassum laborant homines, mundo seruietes? Quid mercedis expectatis ab illo? gloriam & hõnorem? Audite Salomonem de hac mercede loquentem: *Vt Prou. 2. 12. eruaris à via mala, & ab homine, qui peruersa loquitur. Sapientiamq; rectè ordinans, eruit sapientem à via mala, qua incedit homo, qui peruersa loquitur, id est operatur.*

tatur: loqui enim etiam pro operari sumitur. Vnde sapiens subdit: *Quorum via peruersa sunt, & infames gressus eorum.* Audite hæc verba homines gloriosi, qui gloriam mundi expetitis. Quorum viae sunt peruersae, horum gressus infames sunt. Peruersa sunt viae omnes, in quibus non recta itur ad Deum finem omnium, qualescunque sit opus in exteriori apparentia, etiam si bonum videatur. Si autem sit de suo genere peruersum, eò magis in eo impletur quod dictum est: *Et infames gressus eorum.* Quid magis contra gloriam quam infamia? si peruersè, si prauè, si obliquè, si distortè incedis; Si a lege Dei recedis; quocunque vadas, quemcunque prætextum præferas, infames sunt gressus tui. Quanta infamia Cain, qui occidit fratrem suum? Et si fortè dicas; Occultè faciam: Quis videt me? aut quis audit me? Neque propterea euades infamiam. Putauit Cain scelus suum, ne dum homines sed Deum quoque latere. Sed vox sanguinis fratris occisum clamauit vsque ad caelum. Quod est dicere: Quod peccata clamant, exaltant vocem suam, produnt se, nullam vnquam possunt ratione latere. Dixit hoc quoque Salomon: *Qui ambulat simpliciter, ambulat confidenter. Qui autem deprauat viam suam, manifestus erit.* Ambulare simpliciter, est rectè ambulare; non duplici via; non huc illucque; non claudicare in duas partes; non duobus Dominis seruire; non reptare & volare; non vnâ parte corporis vt serpens ad vnâ partem, aliâ ad aliam gradi; Nô ire ad nuptias imparatum; non sedere ad mensam in loco indebito; non offerre incensum igne alieno, non quarere quæ sua sunt. Vt tandè omnia vno verbo complectas: *ambulat simpliciter, qui in simplicitate cordis Deum querit.* Iste ambulat confidenter, quoniam ab expectatione sua non confunditur. *Non enim* (inquit Paulus) *iniustus Deus, vt obliuiscatur operis vestri.* At contra, qui deprauat vias suas, manifestus erit. De huiusmodi dicitur. Intenderunt arcum rem amaram, vt sagittent in occultis immaculatum. Firmauerunt sibi sermonem nequam narrauerunt, vt absconderent laqueos: dixerunt. Quis videbit eos? Sed au-

diant Dominum: *Nihil opertum quod non reueletur; neque absconditum, quod non sciatur.* Audiant Sapientem: *Qui deprauat vias suas, manifestus erit.* Quid putas causa fuit, quod morticinum neque tangere licebat neque illo velci? *Animam in sanguine est.* Caro est opus apprensus exteriorius; sanguis latet in venis. Si Deo offerre velis situm in cibum sumere; effundatur sanguis; appareat extra, quod intra latet; non aliud pateat, aliud lateat: quia hoc non est ambulare simpliciter, sed duplici corde. In morticino sanguis latet coagulatus; Intentio abscondita est; anima non apparet; cor absconditum est. *In corde eorum locuti sunt.* In corde verè latente, & in corde falsò apparente. Sed tandem qui deprauat vias suas, manifestus erit. Ergo quorum praua atque peruersa viae sunt, horum erunt infames gressus. Hæc est merces impiorum. Honorè appetierunt. Esto, acceperint, accipiendo perdidierunt, quia fumus non videtur vnquam, nisi fugiens & euanesceus. Euaporato fumo gloriæ mundanæ quid remanet? illa absorpta in infamia, sola remanet infamia, confunduntur in tempore malo. *In diebus famis non erit, qui panem illis frangat.* Non proderunt thesauri impietatis. Tunc dicitur illis: *Iam receperis bona in vita tua,* dum malè ageres, quærens gloriam mundi: *Nunc igitur meritis cruciaris.* Et nomen impiorum putrescet foetebit, erit abominabile.

De mercede verò iustorum quid dicemus? *Pater tuus, qui videt in abscondito, reddet tibi.* Quid reddet? Innumerabilia bona, ineffabilia bona, bona incomprehensibilia. Pater est, paternam dabit hereditatem. Super omnia bona sua constituet eum, vt cum primogenito dicere possit. Omnia mihi tradita sunt à Patre meo. Sit tot tantorumque bonorum signum fructus ieiunii, de quo agimus. Quantum possit contra imminetia mala ostenditur in libro Esther. Iam mors deputata toti erat populo per sententiam Afluere Regis potentissimi. Huic tanto malo occurrit ieiunium. Regina Esther Regis vxor dilectissima non hidit suæ dignitati & authoritati apud Regem: A Deo petendum adiutorium proficitur. Vnde dixit

Esth. 4. 16 dixit Mardocheo: *Et congrega omnes Iudaeos qui sunt in Susa, & orate pro me. Non comedatis, & non bibatis tribus diebus, & tribus noctibus: Et ego cum ancillis meis similiter ieiunabo, tradamque me morti & periculo.* Hac via & ipsa liberata est à morte totiusque populus. Ieiuna accessit ad Regem contra legem, quam Rex statuerat, ut si quis ad eum non vocatus accederet, interiret. Placatus Rex ad spectum ieiunantis Reginae, petitionem illius admittit, iturus videlicet ad conuiuium sibi ab illa paratum. Ieiuna inuitat ad regale conuiuium, in quo de hoste suo pessimo sumit vltionem, & liberat omnem populum. Ieiunio saluat suos, conuiuio hostes debellat; ut pereat in conuiuio, qui contra ieiunantes saeuiebat. Similem inuit rationem contra hostes ieiunans Iudith. In periculo communis exterminij clamauit omnis populus ad Dominum instantia magna, & humiliauerunt animas suas in ieiuniis & orationibus ipsi & mulieres eorum. Exhortante Eliachim Sacerdote magno, ut in his perseuerent, certi quod exaudirentur: Ecce Iudith ieiunans eligitur à Deo pro liberatione totius populi ieiunantis, quae se ab eis hostium praeseruans, caput incredulorum interficit, Holophernem videlicet ebrium & temulentum. Vt aperte ostendatur quanta sit ieiunij fortitudo, quod per sexum debilem foemineum videlicet, tantam operatur salutem. Quid dicemus quando & Niniuitis hominibus infidelibus & omnibus peccatorum sceleribus oneratis, nota erat vis eximia abstinentiae? Intentato sibi incerto à Propheta sibi incognito, ut illum euaderent, praedicauerunt ieiunium. Et Rex cum Principibus edictum posuit: Homines, & iumenta, & boues, & pecora non gustent quicquam, nec pascantur nec aquam bibant. Quibus idcirco pepercit Dominus, ut quasi Deum teneat abstinentia, illiusque extinguat indignationem.

Præualeat denique ieiunium daemone quoque, dicente Domino Iesu. *Hoc genus daemionum non sicitur, nisi per orationem, & ieiunium.* Daniel reuelationes postulat ut à Deo ieiunio se muniret. Et

posui (inquit) faciem ad Dominum Deum meum rogare, & deprecari in ieiuniis, sacco, & cinere. Rursusque. Ego Daniel ieiunabam trium hebdomadarum diebus, panem desiderabilem non comedens, & caro & vinum non introierunt in os meum: Et ecce effectus ieiunij. Apparuit illi Archangelus Gabriel, dicens illi. Noli metueri Daniel, quia ex die primo, quo posuisti cor tuum ad intelligendum, ut te affigeres in conspectu Dei, exaudita sunt verba tua. Verbum Dei, quod per se tantae virtutis est, ut dicatur à Paulo, quod Euangelium Dei virtus est, comitem tamen vult habere ieiunium ad expugnandum Principem mundi, & ad captiuandum omnem intellectum in obsequium Christi. Idem in primis praedicatoribus scilicet Apostolis impletum est, quod Dominus respondens discipulis Ioannis interrogantibus. Cur nos & Pharisei ieiunamus frequenter, discipuli autem tui non ieiunant? Dixit. Veniet tempus cum auferetur ab eis sponfus, & tunc ieiunabunt. Hinc Apostolus & se & alios Apostolos asserit laborare in Euangelizando in vigiliis, & ieiuniis, in castitate Et rursus. *In ieiuniis multis, & frigore, & nuditate.* Inde & eliguntur ad hoc opus Paulus & Barnabas à Spiritu Sancto virtute ieiuniorum. Ita enim in Actibus Apostolorum à sancto Luca scriptum est. Ministrantibus autem illis & ieiunantibus dixit Spiritus Sanctus: Segregate mihi Saul & Barnabam in opus, ad quod assumpsi eos. Tunc ieiunantes imponentesque manus dimiserunt eos. O quanta vis Ieiunij! Si in hac vita tantum speramus à Ieiunio, quid sperandum in futura vita? Ibi promittitur pingue conuiuium, ibi panis inuisibilis, qui Deus ipse est. Deus ipse se fecit panem nostrum quotidianum, descendens de caelo, & donans vitam mundo, praedicans omnibus: *Caro mea verè est cibus, & sanguis meus verè est potus Qui manducat meam carnem, & bibit meum sanguinem, habet vitam aeternam.* Si in terris positi panem caelestem manducamus. Quid deum? quid expectamus in caelis? Faciet inquit illos discumbere, & transiens ministrabit illis. *Carnabo cum illo, & ipse mecum.* Tunc multi

Dan. 10. 2.

Rom. 1. 16.

Mat. 9. 14.

2. Cor. 6. 5.

Act. 13. 2.

Isa. 25. 6.

Ioan. 6. 56.

Tuc. 9. 14.

Apo. 3. 20.

multi

multi venient, & recumbent cum Abraham,
 Mat. 8. 11. Isaac, & Ia ob in Regno cælorum. Et esurientes implebit bonis. O mensam, o panem, o vitulum saginatum, o medullam tritici, o adipem fumenti! Beatus qui manducabit panem in Regno cælorum. O lignum vite, o manna nunc absconditum ab oculis nostris! Tunc videbis & afflues, tunc comedes, & mirabitur & dilatabitur cor tuum, ut adipe & pinguedine repleatur. Hoc sicut in terrestri paradiso figurabatur per lignum vite, in deserto per manna; ita post desertum in epulis, quæ in lætitia celebrabant in conspectu Domini.

10
 Exhortatio Heu! cur ad hanc cœnam inuitati reculamus, causantes huius mundi curas? modica modici subtractio cibi, satietatem boni immensi nobis meretur. Num irurus ad opiparam cœnam vêtrem prius impleverunt? O Ieiunium quanta est merces tua.

Gen. 2. 16. Et Pater tuus, qui videt in abscondito reddet tibi. In terrestri Paradiso vnus tantum ligni esca prohibita est; de reliquis omnibus licitum erat comedere. Quid hoc? modicum prohibitum est nobis, esca infinita cœlestis. Ergo pro tam modico immensam abiciemus satietatem? Cur eiectus Adam de loco voluptatis? quia comedit de ligno mortis, & ne comederet de ligno vite.

Gen. 3. 6. 22. Na parua esca Esau vendidit primogenitã suam, qua exors factus est paternę benedictionis, quæ cœlestia comprehendebat. Modicum, modicum huius mundi, sortis cœlestis vos facit exortes. Panis huius mundi panis doloris est, panis mendacij in sudore vultus acquiritur, & non præstat tamen quod pollicetur, non delectat, non satiat, non impinguat, non confirmat, vitam non tuetur. Quin potius in qua hora comederis ex eo, morte morieris. Hæc est cõditio bonorum secularium, mensæ paratę a concupiscentia. Mementote quod dictum est. Quo die semel in anno sumimus Pontifex ingrediebatur intra velum, quod, ut explicat aperte Paulus, notat introitum in tabernaculum non manu factum id est in ipsum cœlum, tunc indicta erat afflictio animæ: ob sanctum Ieiunium, quo expiabantur & mudabantur. Quid hoc nisi quia

carnis afflictio dat cœli possessionem? Qui ieiunio mundatur, sequitur vbi præcurior pro nobis introiuit Iesus parare nobis locum, vbi coram Domino epulemur.

Quid igitur ieiunium detrectamus? Quid carnem fouemus? Esca ventri, & venter esca: Deus autem, & hunc & has destruet.

Quos veniens diluuium tulit omnes, edebant, & bibebant. Aman in conuiuio damnatus est ad mortem. Holophernus temulentus interfectus est à muliere. Balthazar Rex manducans & bibens, sententiam intellexit necis suæ. Sedens populus manducare & bibere, iram Domini commertus est. Omnium malorum in hunc mundum inuectio, ex edulio profecta est. Esca enim nos non commendat Deo, sed exosos reddit: & adhuc viuunt homines in commestationibus & ebrietatibus?

Num quia Deus præcipit nobis ieiunare, vult mortem peccatoris? vult interitum carnis? tentat nos plus quàm possumus? Diabolus docuit præcipitum; iussit immolari filios & filias, plures occidit esca. At Dominus dat benignitatem; qui illi obtemperat, vita viuet & non morietur; vult corpora nostra hostiam viuentem, non mortuam; ieiunio probat, vtrum illum timeamus. Elias orans super sacrificio, facile exauditus est: At Propheta Baal, cultores se incidebant, clamantes à mane vsq; ad meridiem. Mundus imponit onera grauia & importabilia. Diabolus habens mortis imperium, funesta imperat, homicida est, sicut & fuit ab initio, tanquam Leo rugiens circuit, quærens quem deuoret. At Christus Iesus author vite, ad homines venit, vt vitam habeant, & abundantius habeant. Ieiunium itaque præcipiens, vitam potius nostram intedit quam mortem. Nam quod subtrahitur gulæ, vitæ deseruit longiori, & idcirco in Sapientie dextera est longiturnitas vite. Vnde Salomon: Longitudo dierum in dextera eius. O vitam essemus obedientes & experimento disceremus, quod ieiunium, quod videtur esse ad mortem, esset ad vitam. Nonne bene dicimus nos, quod si Adam abstinisset à ligno scientiæ boni & mali, vixisset in æternum? Heu pro tam modico, tam magnum bonum fuisset coniecimus?

fecutus; nullus labor, nullus defectus, nulla subtractio voluptatis. Neque enim credibile est, lignum illud ceteris fuisse dulcius aut suavius, immo tot ac tantis licitis & concessis, illud unum non poterat comparari. Sicut ergo non laborem aut dolorem vllum status ille compatiebatur secum; ita neque resistentia huic tentationi onerosa fuisset aut iniucunda. Age; lapsus est homo sine voluptate. Surgat modò, & ster aliquantisper laborans, & vim sibi faciens: Ieiunet, resistente sensu. Sit Ieiunium nostrum afflictio: sed quanta afflictio? Eius breuitatem notat figura, quia vna die tantum affligebant animas suas. At è vestigio quantus fructus? Expiatio tabernaculi, altaris, populi vniuersi; solemnitas, quæ semel tantum celebrabatur in anno. Introitus ad Deum, summa cum Deo coniunctio, & approximatio, figura & spes introeundi in æternam requiem. Adde, quod eodem mense erat solemnitas tabernaculorù, cuius tempus determinatur, dum præcipit Lex: *A quindecimo die mensis septimi, quando congregaueritis omnes fructus terra vestra. Ut sic notetur copiosus fructus afflictionis ieiunantis. Post ieiunium seriatim celebrabantur collectionis fructuum omnium, ut sciremus copiosum fructum ex ieiunio proficisci. Figura erant illa: quantum copiosior veritas? quantum ieiunium nostrum fructuosius? quam maior, ampliorque merces ieiunantium.*

Mat. 9. 15. Quando Apostolus ablatus fuit sponsus, tunc ieiunauerunt: sed quò abiit dilectus tuus, o pulcherrima mulierum? Christus à sponsa sua, quæ erat pulcherrima in Apostolis & in sanctis primis fidelibus, recedens, quò quæso abiit! Si abiero (inquit) preparabo vobis locum. Ieiunantibus illis, ipse ingreditur cælum, vbi paret mansiones, quæ multe sunt. Ieiunas tu, & Christus tibi locum in cælis parat: abstinens à terra, ut cælo fruaris: corpus ieiunio facis spirituale, ut faciat sibi pennas, & volet in cælum. Non homines sed Angeli, ad Deum ascendebant per scalam Iacob. In resurrectione erunt sicut Angeli Dei. Seminatur corpus animale, surget corpus spirituale.

1 Cor. 15. 44. 36. Quomodo verò resurget? Insuper, tu quod

seminatur non viuificatur, nisi prius moriatur. Sic ait Paulus. Ergo quod seminatur corpus animale, mori habet, ut surgat spirituale. Moriat, moriatur caro, crucifigatur, mortificetur: sicut in cruce; esuriat in ieiunio: affigatur in abstinentia, & surget spirituale tanquam Angelus, & sic per scalam ascendet ad Deum. O quanta vis ieiunij: Ita expiatur caro infecta, ut munda sit & sancta, quæ possit Deo appropinquare. Mundatæ carnes & ablutæ à sanguine, incendebantur super altare, quarum pars in flammam conuersa alta petebat, pars altera in cineres remanebat resoluta. Vis corpus tuum quasi spirituale ad cælestia ascendere? Ieiunio munderetur, incendatur, & fiat cinis, agens poenitentiam in cinere & ieiunio. In figura pars altera ascendit in flamma, in cinere iacet altera. At in veritate eadem profus & rota caro, & ascendit & iacet; & quò plus iacet, eò magis ascendit: & ideo ascendit, quoniam iacet. Cinis fit cum mortificatur, siccat, resoluitur, redacta in puluerem mortis, ut vltra non viuat, tamen si caro sit secundum carnem, tunc verè secundum spiritum viuens, facta corpus spirituale ascendit in altum, captiuam ducens carnalitem, ut iam sit non carnalis sed spirituales, digna Deo, ut Deo ipsi offeratur immaculata, beneplacens, & accepta. O merces multa, o fructus nimius! Iam sic nostra non erit caro nostra, Dei erit, Deo oblata, in Deo abscondita, quam beatus nobis reddet in illa die iustus Iudex, misericors Pater, redditor largus & liberalis. Non pigeat ergo ieiunare, ut cum Agno coram Deo in loco pasce læti epulemur in sæcula. Amen.

L. 11. 12.

CONCIO SECVNDA.

ARGVMENTVM.

Quàm laudabile opus sit ieiunium. Ostenditur voluptatem mentis superare voluptatem carnis. Querenda voluptas quæ solidum habet fundamentum. In morali, vitam esse in ore ieiunantis,

nantis, & mortem in ore comedentis, demonstratur.

FREQVENS Diuina docet Scriptura humilitatem, monens ne quis exaltare se velit, & hac eadem in primis ratione, qua se putat glorificari. Propterea cum monuisset

Pro 25. 6.

Salomon: *Ne gloriosus appareas coram Rege; Mox hanc rationem huius sui documenti subiicit: Melius est enim ut dicatur tibi: Ascende huc quam ut humiliaris coram Principe.* Sic innuens, quod qui per se ascendit in altum, deicitur ab aliis, & ubi gloriam affectat, inuenit ignominiam: ac propterea ab aliis expectandum est exaltari, qui dicant: *Ascende huc.* Quæ res sicuti in omnibus aduertenda est, ea potissimum in iis, quæ ad virtutem pertinent, sedulo attendenda est, ne videlicet quis per illa velit glorificari, quæ in Dei gloriam tantummodo sunt assumenda. Quod hodie docet Dominus dicens. *Cum ieiunatis, nolite fieri sicut hypocrita tristes: exterminant enim facies suas, ut appareant hominibus ieiunantes. Amen dico vobis receperunt mercedem suam.* Quasi dicat. Sciant qui gloriam per ieiunium ab hominibus expiscantur, ea mox vacuos ipsos reperiri. Vanæ enim cum sit, mox euanesceat, & illius perit cum sonitu tum memoria tum substantia tum etiam apparentia. Hanc autem monitionem nobis dum facit Dominus Iesus, alia quoque illius occasione nobis profert grauiæ & vtilia documenta.

Dimiso.

3 Quorum nos tria speciatim attendimus. Primum est, quod Ieiunium opus est laudabile. Secundum est, quod mentis voluptas, carnis admodum superat voluptatem. Tertium est, quod delectatio ea in primis querenda est, quæ solidum habet ac permanens fundamentum. Primum probat communis hominum concepcio generalisque consensus. Neque enim, si homines ieiunium non haberent in pretio, quifquam ieiunio sibi ad gloriam apud homines viam munitaret. Quod tamen faciebant, qui præ aliis sapientes ac prudentes & videbantur & existimabantur, nempe Scribæ & Pharisei hypocritæ. Quæ in con-

sideratione duo facimus. Primam ab vniuersali hominū sententia ad veram ascendentes rationem, demonstramus verè ac iure dignum commendatione esse ieiunium. Secundum inde trahimus documentum, quod ad ieiunandum homines excitentur.

Prima autem ratio ieiunij commendandi atque extollendæ abstinentiæ sit ista, quam ipsius Domini verba afferunt. Quod videlicet ieiunare iustitia sit. Mones quippe in generali, ne iustitiam nostram faciamus coram hominibus, & ad particularia descendens illicò, Eleemosynam, Orationem, & Ieiunium apertè facietur hæc tria, & eorum singula iustitiam esse. Atque ita constat, Ieiunium nostrum nostram esse iustitiam, quam cauere debemus, ne faciamus coram hominibus, alioqui eius mercedem non habebimus apud Patrem nostrum. *At iustitia perpetua est & immortalis* Sap 1. 16. *ut ait Sapiens. Immortalis quippe est, eum in essentia sua; nam Iusti in perpetuum Sap 1. 16. viuunt: tum in mercede; quo sensu dicitur, P sal 117. Gloria, & diuitia in domo eius, & iustitia eius manet in saculum saculi: tum tandem in laude atque memoria gloriosa: Nam memoria iusti cum laudibus. Et in memoria eterna erit iustus, ab auditione mala non timebit. Dispersit, dedit pauperibus, iustitia eius manet in saculum saculi. Ita ieiunantes* Iudith 8. *formina illa, Iudith & Elther ieiunioque munitæ, hostes populi perimentes, gloriose sunt apud Deum & homines. Quapropter omnis populus in laudes vnus illarū, que est Iudith, cum lætitia magna surrexit, dicente Scriptura. Benedixerūt eam omnes vna voce dicentes. Tu gloria Ierusalem, tu lætitia Israël, tu honorificentia populi nostri. Et id eod eris benedicta in æternum. Si autem populus ille antiquus gloriabatur in lege, ut scribit Apostolus. Unde canitur: Qui annuntiat verbum suum Iacob, iustitias & iudicia sua Israel Non fecit taliter omni nationi, & iudicia sua non manifestauit eis Per Ieiunium verò Moyfi à Deo data lex est: quis dubitabit Ieiunium, à quo tanta populo accersit gloria, non esse gloriosum, clarum, laudabile & dignum, quod præconiis extollatur in cælum? Et si etiam aliunde*

aliunde hæc illius nõ appareret commen-
 datio, non satis est, quod Dominus virtum,
 qui est Rex gloriæ, ieiunavit 40. die-
 bus & 40. noctibus; & eo potissimum
 tempore, ubi gloriâ, & honore coronatus
 est, facta de cælo super eum voce: *Hic est*
Filius meus dilectus; in quo mihi complacui.
 Et hoc Ieiunio certe Filius Patrem hono-
 rificavit. Pater enim & Filius se mutuo
 glorificant incessanter: quapropter ubi
 dicebat Filius: *Honorifico Patrem meum,*
 49. ibidem etiam dicit: *Est Pater meus, qui*
glorificat me. Cum ergo apertis cælis
 glorificatus est à Patre suo Dominus Ie-
 sus, ut vicissim Patrem ipse glorificaret,
 in desertum se dedit & in ieiunium; ma-
 nifestum est, quod Iesus ieiunio Patrem
 glorificavit. Et non erit res gloriosa, quæ
 Deum glorificat? Ergo vocabimus ieiunium
 gloriosum.

3. Quod figurâ legali confirmatur & ex-
 plicatur. Duo erant sacrificiorum sue ob-
 lationum genera, quæ propriè atq; præci-
 pue spectabant gloriâ Dei: Holocau-
 stum, & pacifica victima: quæ propterea
 accepta maximè erant illi, quod notatur
 per odorem suavissimum Domino, qui nõ
 sic explicatur in sacrificiis pro peccato, nisi
 quatenus & in ipsis fiebat & holocaustum.

3. Sic enim decernit lex: Cum feceritis ob-
 lationem Domino in holocaustum aut vi-
 ctimam, vota soluentes, vel spontè offe-
 rentes munera, aut in solemnitatibus ve-
 stris adolentes odorem suavitatis Domi-
 no. Per agnos singulos & arietes erit
 sacrificium similitæ duarum decimarum E-
 phi, quæ conspersa sit oleo tertiar partis
 Hin, & vinum ad libamentum tertiar partis
 eiusdem mensuræ, qui immolaverit,
 offeret in odorem suavitatis Domino.

8. Quando verò de bobus feceris holocau-
 stum aut hostiam, ut impleas votum, vel
 pacificas victimas, dabis per singulos bo-
 ves similitæ tres decimas conspersæ oleo,
 quod habeat medium mensuræ Hin, & vi-
 num ad liba fundenda eiusdem mensuræ
 in oblationem suavissimi odoris Domino.
 Quid hoc sacrificio designatur? certe hæc
 erat mensa Dei, quasi Deus his vesceretur.
 Quod ne carnaliter intelligeretur, dicebat

in Psalmo: *Nunquid manducabo carnes Psal. 49. 13.*
taurorum, aut sanguinem hircorum pota-
bo? Quapropter iam denique respiciens sa-
 crificia illa vetusta, dicebat per Iaiam:
Quo mihi multitudinem victimarum vo-
strarum? plenus sum. Unde & iubebat of-
 ferentibus, ut manducarent coram Do-
 mino, quasi ipsemet in illis manducaret.
 Sic enim Deo illi, non sibi manducant. Et
 consequenter quando ieiunabant, etiam
 ipsi Deo ieiunabant. Quod quia in capti-
 vitate non fecerant conqueritur de illis
 per Zachariam. *Cum ieiunaretis & plan-*
geretis per hos septuaginta annos, nunquid
ieiunium ieiunastis mihi? & cum comedi-
stis & bibistis, nunquid non vobis comedi-
stis & vobismetipsis bibistis? In captivi-
 tate quidem sacrificia offerre non poterant,
 ut Deo manducarent, sed ieiunantes non
 Deum ieiunio suo glorificabant. Cum er-
 go sacrificium sit veluti comestio quæ
 Deo fit, mensuram adhibuit, ut esset con-
 cinna proportio carniū, similitæ ac vini.
 Hoc quæso nobis ieiunium non propo-
 nit? Mina illæ factæ populo per Ezechie-
 lem quod tendunt, nisi ad afflictionem ieiunij;
 comedent panem in pondere in soli-
 tudine: & aquam in mensura in angu-
 stia bibent. Obsidionem quidè illis inten-
 tat, in qua panis datur ad mensuram: &
 aqua ipsa. Quod ergo ex necessitate ibi fit,
 voluntariè in sacrificio ieiunij perficiend-
 dum est, quod Deus honoratur, & quod illi
 gratissimum est.

Hinc ergo sumamus argumentū, quàm
 nobis abstinentia debeat esse cara; quàm
 vitilis sit, quàm in ieiunio solliciti esse debeamus.
 Caro sacrificij Deo nõ offerebatur,
 nisi cū similitæ & vino adhibitis ad mensu-
 rā. Etnos non exhibemus corpora nostra
 hostiæ viventem? quare viventem? membra
 quidem mortificamus, quæ sunt super terrā
 fornicationē, immunditiam, libidinem, con-
 cupiscentiā malam, avaritiā. Caro quate-
 nus peccatrix est mortificanda est, crucifi-
 genda, perimēda: sed quatenus caro nostra
 nutrienda est & fovenda, ita q̄ vivat. Ideo
 in sacrificio & similitæ, ex qua fit panis vn-
 de vivim⁹, adhibetur. At verò ut hostia sit,
 adhibēda est tritici mensura, panis videli-
 cet ar-

Zach. 7. 6.

Ezech. 4. 16.

Num. 15.
 1. & 9.
 Rom. 12. 1.
 Coloss. 3. 9.

Rom. 12. 1.

cet arctus & aqua breuis, cibanda viuens arctè hostia Tum hac ratione exhibemus corpora nostra hostiam viuentem, sanctam, Deo placentem Omnia nobis Deus in manibus dedit, vt illa eadem ipsi offerentes, maiora indices gratiarum suscipiamus. Sic & anima nostra in manibus nostris est, vt in leuanda puras manus & nosmet, munus acceptum offerendo & rationem maximè, rationale sit obsequium nostrum. O Deus quotidie per verba consecrationis nobis datur corpus Christi & sanguis, ad quid nisi vt acceptabile sit sacrificium nostrum? Si noster est

1/a. 9. 6.

Christus: *Paruulus enim natus est nobis, & Filius datus est nobis.* Ergo corpus Christi corpus nostrum est. Hoc ergo vna cum nostris offerentes exhibeamus corpora nostra hostiam viuentem, sanctam, Deo placentem.

4. Actu Christi corpus offerens, corpus tuum apud te retinebis? simul atq; Sacerdos habet in manib⁹ Corpus Christi, quod mox ante panis erat, eleuat ad Deum in Sacrificium. Et carnem nostram numquã offeremus, aut tardè aut rarò? Carnes prius mundabantur, lauabantur, vt mundæ Altissimo offerrentur. Et nos prius inquinamento carnis, pollutum Deo eleuabimus Sacrificium? Carnes sanctæ Deo offerebantur. Ergo ieiunio sanctificemus corpora nostra, vt acceptabile fiat sacrificium nostrum. Ieiunus offert Sacerdos Corpus Christi, vt nos ieiunio offeramus cum Corpore Christi, corpora nostra. Placet quidè Deo oblata caro nostra, quia & ipsa opus est manuum suarum, & spiritum in primis spectat Creator noster: ac propterea vult nos exhibere corpora nostra hostiam viuentem, vt rationale sit obsequium nostrum. Vult corpus quod de se irrationabile est, vt rationale partem quæ eminentior est accipiat de manibus nostris. Corpus quod corrumpitur, aggrauat animam, vt non possit ad Deum eleuari grauis corde: Cur verò corpus aggruat animã? quia pondere premittur ipsamet, sibi metipsum graue, detrahatur à corpore grauitas, non impleatur venter cibo & potu, vt fiat corpus spirituale, leue,

Sap. 9. 15.

ad volandum facile; tunc leuis corde erit & anima & renouabitur vt aquila, ponens in cælo nidum suum. Ergo ieiunium soluit vinculum, quo à corpore tenebatur & aggrauabatur anima, ne accedere posset ad Patrem qui in cælis est. Vides quare Apostolus hostiæ corporum, adiecit rationale obsequium vestrum? Vides quare Deus expetit corpora, quia videlicet amat animas? Vides quare ieiunandum sit frequenter, nempe vt à secularibus delictis expediti ad perfectiora feramur? Vides quare castigandum sit corpus, nempe vt in seruitutem illo redacto libera mens omnibus dominetur, soli Deo seruiens. O sanctum, ô vtile, ô necessarium ieiunium! Non ergo refugiat illud mens, caro non aspernetur. Sitat anima nostra, esuriat caro nostra, vt Deus fruentem & esurentem repleat bonis suis.

SECUNDA PARS.

SI filij huius sæculi prudentiores filijs lucis sunt, ex eo, quod dicit Dominus in Euangelio, videtur quod animalis homo diligentius percipiat quæ sunt mundi, quam homo spiritualis quæ sunt Dei. Secundum quod erat videndum, hoc est quod maior est delectatio mentis quam carnis, hoc si nescis, illud discere à filijs huius sæculi, qui *exterminant facies suas, vt appareant hominibus ieiunantes.* Qui sic delectantur in vanitate, vt propter illam assequendam, carnem suam propriam ieiunio macerent & abstinentia; vt in sordibus sordescant adhuc. Piger qui corpori suo parcat, ne comedat panem doloris & laboris, delectatur quidem in carne sua, delectatur nihilominus & in mente quasi cæteris sapientior, qui incassum fatigantur, & vt videtur illi, sine causa laboribus se subdunt & sudoribus. Vnde Salomon: *Sapientior sibi piger videtur, se- ptem viris loquentibus sententias.* At qui etiam ex carnis afflictione mentis delectationem haurit: iste tanti facit animi voluptatem, vt eam arbitretur iustè posse corporis tribulatione comparari. Delectatur quidem pigri mens & ratio, sibi que placet,

placet, quòd rationem inuenerit consequenda felicitatis in corporis ignauia atque socordia; ex qua mens hilarior facta, requiè sibi creauerit voluptatis plenam. At hypocrita in corporis quoq; labore & ærumna voluptatè sibi fabricat, qua mens delectata, pro nihilo habet austeritatem carnis atque asperitates, per quas ad eam suam, quam putat sublimiorem, contendit còplacentiam. Vbi error est quidem in hoc, quod verè afflictioni falsæ antepōnitur delectatio. Sed in huius erroris tenebris vera lux lucet, splendentque ac vtilissima veritas, nempe quòd voluptas spiritualis mentisque gaudium longissimè antecellit corporis quietem & pacem. Et hoc aded, vt corporalis omnis gustus & commodorum sensus sperni iure debeat; vt valeat mens suarum suauitatum mensa delectabiliter frui, ac pacificè gaudere. Si enim ieiunat quis, animamque suam id est seipsum affligit in carne, laudis amore & honoris captus; vbi non paruam sibi videtur voluptatem concipere & haurire, atque propterea ex industria carnem punit ac tribulat, vt spiritus delectetur: Haud dubiè sapientissimus est, qui veram sibi mentis comparat læticiam corporis quacunque afflictatione. Num ergò non splendet veritas hæc? Num exploratissimum non est, animi bona & in primis prosperitatem felicitatemque, bonis omnibus corporis, etiam in cubilibus & impudicitis, in commellationibus & ebrietatibus, maximè excellere? Et cur putas iustum, vt oleo aspergeretur simila sacrificij, qua diximus ieiunium figurati, nisi quia verè oleo lætitiæ aspergitur & imbuitur, qui in corpore nutriendo non excedit mensuram? Qui non ad libitum comedit, sed ad præscriptum diuinæ iustionis, quæ abstinentiam & laudauit & proposuit & mandauit: Eiusdem mensuræ erant & oleum & vinum; quoniam utroque mentis lætitiæ designatur. Nam & illud oleum lætitiæ appellatur; & de hoc scriptum est: *vinum lætificat cor hominis*. Et iubens Dominus ieiunandi, vt exhiberet faciem in oleo, dicens: *Tu autem cum ieiunas, unge caput tuum, & faciem*

tuam laua. Nedum intendit, quòd ieiunium stola candida apertæ consolationis operiamus, vt sic latitet ab oculis hominum, verum innuit quoque ieiunium, si Deo sit celebratum, hilarem veraciter facere ieiunantem. Ergò corporis labor & dolor, nedum mentis lætitiæ non obstat, sed eam magis creat & comparat. Vt non immeritò, quo die intrabat per singulos annos Summus Pontifex in Sancta Sanctorum, quo figurabatur (authore Apostolo) introitus Domini Iesu in ipsum cælum, animæ afflictio id est ieiunium populo indicebatur; Vt sic intelligeremus, corporis afflictione verum mentis gaudium comparari, cuius plenitudo est quidem in cælis, attramen & in terris ad simile quantitatem, id est ieiunij, oleum lætitiæ ex diuina ordinatione ieiunantibus communicatur.

Hinc igitur ad tertiam considerationem transeamus, quæ nostra potius instructio est & exhortatio, vt solidam læticiam firmamque voluptatem amplectamur. Nam & hoc in hodierna lectione à Christo Domino apertè docemur, qui dum fugacem atque fugientem gloriam asperratur & arguit, vult nos instrui & suaderi, vt permanentia bona adipiscamur & gaudium planum, quod nemo tollet à nobis. Gaudium à vanitate còceptum, nihil est quòd timeamus, ne nobis ab aliquo surripiatur, per seipsum mox euanciscit, vix conceptum extinguitur. *Amen dico vobis, (inquit) receperunt mercedem suam. Quæ merces solidum quid cum non sit, sed aura leuis, dum recipitur, consumitur: dum sumitur, transit. Si iubet Salomon: Ne gloriaris in crasino, ignorans quid superuentura pariat dies* Quantò minus in eo gloriandum est, quod certi sumus à nobis, dum accedit, recedere? dum capitur, perditur? dum habetur, nos derelinquit? Obserua itaque verba Domini, vt ex vno oppositorum intelligas alterum. De hypocritis, dicit: *Receperunt mercedem*. De fidei seruo dicit: *Pater tuus reddet tibi*. Ibi notatur actio tua, qui recipis; hic Dei operatio, qui reddit. Illic agens es, hic patiens siue passiuè recipiens.

Leu. 16. 29.
Ez. 23. 27.
Heb. 9. 24.

Ioh. 16. 22.

Pro. 27. 1.

Acceptio illa hypocritarū significat bonū illud quod accipiunt, non esse à se, sed ab aliis recipi; & propterea non solidum esse, nec permanens. Quid putas, dixit Salomon: *Subtrahere pedem tuum de domo proximi tui, ne quando satiatus oderit te.* Dum quod tibi commodat, venaris ab aliis; te periculo exponis, id citò perdis: Homo nunquam in eodem statu permanet: si te nunc recipit in domum suam, cras eiciet; diligat te nunc, mox oderit: tu ipse tibi malum creas, dum tui satiatarem tua importunitate in proximo generas; mundus ipse contemnit, qui te sequuntur. Bona ipsius, siue diuitiæ siue pax, siue delectationes siue sæcularis amicitia, transeuntia sunt. Lingua susurrionis non valet mox dissoluere amicitiam? *Cum defecerint ligna, extinguatur ignis: & susurrione subtracto, iurgia conquiescunt.* Potes ne à dolo impiorum te protegere: ut non laesus interdum sis ab eis? Sicut noxius est, qui mittit sagittas & lanceas in mortem; ita vir qui fraudulenter nocet amico. Et cum fuerit deprehensus, dicit: *Ludens feci.* Potes euitare, ne quis falsum testimonium dicat contra te? Et quanta hæc est læsio? Iaculum & gladius & sagitta acuta homo, qui loquitur contra proximum falsum testimonium. Potes ne te ab iracundis hominibus elongare; ut non aliquando iacidas in flammam ab illis excitatam? *Sicut carbones ad prunas, & ligna ad ignem: sic homo iracundus suscitabit rixas.* Et vnde tot mala tot pericula proficiuntur, inde arbitaris tu voluptatem tibi atque fœlicitatem haurire? Et hoc eò magis, quod & tu es vnus ex illis. Ergo *subtrahere pedem tuum de domo proximi tui: ne quando satiatus oderit te.* Ad quid frequentas domum eius? Ad quid palpas proximorum ostia? Ad quid gradus ostiorum illorum exerit pes tuus? ut faceris de panibus illius? Vide, vide, ne quando satiatus ipse oderit te, improbiū te reputans, imprudentem, otiosum. Quid ergo? à te tua bona expiscare. Si ieiunas, hoc facito, ut peccata tua tibi dimittantur; ut Deo offeras, quæ ab illo tibi concessa sunt; ut te ipsum purifices, ut

Deum promeraris. *Qui operatur terram suam, satiabitur panibus: qui sedatur oliuam, replebitur egestate.* Operans terram suam in sudore vultus sui, vescetur pane suo, non dicit aliis. Date de oleo vestros sibi ipsi sufficiens est. Quapropter illius delectatio perseverat & crescit. Audi Sapientem; *Vita sibi sufficientis operari condulcabitur: & in ea inuenies thesaurum.* Colit ipse terram, & terra præbet illi fructum suum. In laboribus ipse est in inuenture sua, & labores manuum suarum manducans beatus est. Hæc ergo via est repudianda firmæ voluptatis.

Tunc Deus iustus Iudex reddet mercedem operarijs. Nostrum non est accipere mercedem eam; venari, sed mereri. Esto tu fidelis seruus & prudens; age fideliter negotia Domini tui, & constituet ipse te super omnia bona sua. Quis verò magis terram suam operatur, quam qui ieiunat? qui fodit eam sarculo vigiliarum? qui arat vomere mortificationum? qui seminat operatione virtutum? qui mentis sedulitate custodit? qui vigil aduersus tentationes sæpè illam circumdat? Arat, ferit, fodit, plantat, rigat expectans à Deo incrementum ut non aliud inde recipiat, ac sperauit, ac meruit, & à Deo constitutum est à constitutione mundi. O quam stabilis voluptas sic operantis! *Vita sibi sufficientis operari condulcabitur.* Si vitam explores hominis rustici, qui viuit de labore manuum suarum operans terram suam, dulcem illam reperies & pretiosiorum omni thesauro: quanto magis qui seipso contentus, à quoquam nihil querit, eleuans oculos suos non ad aliū quemcunque quam ad Deum. Ideo populi in deserto Dominus solus dux fuit, ab alio quocunque noluit illum euitari, defendi, saluari, & duci in terram promissionis. Si quando in necessitatibus suis auxilium postulabat, siue ab Assyriis, siue ab Aegyptiis, hoc torum illi fuit in ruinam & confusionem. *Et ab Aegypto confunderis sicut Ier. 2. 36. confusa es ab Assur: quia obrutus Dominus confidentiam tuam.* Confidebat populus in Deus suis, confidebat in regnis alienarum gentium, sed nihil inde habebat prosperum.

perum, ne alium quam Deum protectorem agnoscerent: & tu insipiens quæris gloriam ab hominibus, felicitatem à mundo, à mendacibus veritatem. Imitare Davidem, qui dicebat: *In toto corde meo exquisiuit Nam qui in toto corde exquisiunt eum, verè beati sunt* Quod nobis cõcedat.

M O R A L E.

Quantum Deo debemus, qui tot vias nobis ad virtutem muniuit & ad salutem æternam! Quis inops operarius nõ cupiat inuenire, apud quem operã suã victum sibi quareret & familiã suã? Eriam partem illam corporis nostri Dominus voluit sanctificari, quam in principio iniquitas & inobediencia contaminauit. Ore se homo primus suamque progeniem omnem de statu illo nobilissimo deturbauit; ore comedens venenum aspidum in ventre recepit. Per os eius patens mors ingressa est vsq; ad animam, vt vxor eius nõ minus mater esset omnium morientium quã viuentium; vt non minus enixa mortuos pareret, quã viuentes. Os contaminatũ cibo ad vocem mulieris & serpentis, longè deterius infectum est verbo ad vocẽ Creatoris. Quod exhibitum est telam peccato comestionis, iaculum factum est peccato excusationis. O mala vniuersa! quæ mundum ingressa sunt per guttur patens hominis inobedientis. Ecce iam pius Dominus misericordiã motus antidotum profert contra venenum, tam mortiferum, tam pestiferum, tam perniciosum. Hoc est ieiunium & abstinentia salutaris. Contraria contrariis curantur. Comedisti? abstine. Esus qui deputatus est ad vitam, mortem asciuit. Iam abstinentia, quæ si perpetua esset, occideret, moderata vitam tribuit: quam comestio creauit, eam mortem pellic abstinencia. Os stulti ad mortem. Os iusti ad vitam. Pars illa, quã spirantes viuimus, cibo infecta morti aditum aperuerat. Nunc cibo identidem purificata & sanctificata, facta est porta vitæ. Quanta gratia ista est: quale priuilegium, vt ieiunio tot tantaque mala excludere possimus à nobis, curare, ablegare?

Qui dedit inspirationem & vitam, an non videretur os nobis constituisse instrumentum ad vitam? an si comederet homo de ligno vitæ non viueret in æternum? An non dixit Dominus post peccatum illius. *Ne forte sumat etiam de ligno vitæ, & comedat, & viuat in æternum?* Quod ergo datum erat ad vitam, factum est mihi mors? Ita profectò. Lata lege illa: *In quacunque die comederis, ex eo morte morieris.* Ori propterea interdictus est locus deliciarum, qui præambulum quoddam erat & signum vitæ æternæ. Ne comedat & viuat in æternum. Os in exilium eiecctum est terra: huius maledictæ. *In sudore vultus tui vesceris pane tuo.* Interdictus vitæ cibus, addictus mortis panis doloris & laboris. At verò labor & dolor, vt miseriæ sunt temporales huius vitæ, ita mortis sunt prænuncii, atq; ad eò sodales. Audi psallentem in cithara: *Dies annorum nostrorum septuaginta anni. Si autem in potentatibus octoginta anni, & eorum amplius labor & dolor. Quod superest de vita ista, labor est & dolor.* Vis videre hæc duo ad mortem pertinere? Num comedentibus de ligno scientiæ boni & mali, non est à Deo intentata mors? *Si comederis, morieris.* Comederunt. Vbi mors? *In dolore paries filios. Maledicta terra in opere suo. In laboribus comedes ex ea:* Ergò qui comedit, sub lingua eius labor & dolor est, mors videlicet venenum aspidum sub labiis erus. Iustum ergò iuxta acpium fuit, vt os quod erat ad vitam, de morte ereptum, rursus deputaretur ad vitam. Incensum à Deo ordinatum fuit ad ipsum Deum placandum, quod notatur per odorem suauissimum Domino. Fuit aliquando ad iram, quando videlicet Core & socii eius obrulerunt illud, sed rursus illud offerente Aaron factum est ad reconciliationem. Hand secus de ore factum est, quò ad officium comestionis. Comendo viuatur, & si de ligno vitæ facta fuisset comestio, vita fuisset æterna: per vitæ comestionem accedit mors, eademq; recedit si de nudò iusta præceptum Dei comestio fiat, nempe si parcè comedatur, si ieiunantes comedamus. Propterea qui in captiuitate & afflictione Ægyptiaca sedebant super

super ollas carniū, dum ab ea liberantur, ad panem azimum & ad lactucas agrestes obligantur. Et si agnum comedunt, id festinanter iubentur facere, quasi fugientes persecutores suos. Ergo ieiunium extinctio est mortis, renouatio vitæ, à malis ereptio, ad bona reductio.

Psal. 116. 2 Eia ergo, surgite qui manducatis panem

Exod. 12. 6 doloris, panem laboris, panem mortis. Sedit populus manducare & bibere, quando derelicto Deo vero adhæsit vni ciuium habitantium super terram, immò rectorum tenebrarum harum. An non huic adhæsit Adam qui serpenti obtemperauit?

Gen. 3. 6 tunc ledit ad mensam Principis huius mudi, non attendens quæ illi apposta erant. Quapropter ne & nos decipiamur, monet

Prov. 23. 1 Salomon: *Quando sederis, vt comedas cum principe, diligenter attende quæ apposta sunt ante faciem tuam. Et statue cultrum in gutture tuo, si tamen habes in potestate animam tuam. Ne desideres de cibo eius, in quo est panis mendacii.* An non panis est mendacii cibus appositus à serpente, qui mendax est

Ioan. 8. 44 & pater mendacii? Quis panis mendacii, si non ille est, quo promittitur similitudo Dei, & habetur iumentorum similitudo? qui proponitur ad vitam, & mortem inducit & panis, quem dedit muadus ad voluptatem, ad comestationes, & ebrietates prætextu vitæ felicitis & voluptuosæ, nunquid ad mortem non est? nunquid non vitæ aduersatur? Audiamus Sapientem aliū:

Ecc. 37. 32 *Ne si auidus esse in omni epulatione, & non te effundas super omnem escam: In multo enim esus erit infirmitas, & auiditas appropinquabit usq; ad choleram. Propter crapulam multi obierunt: qui autem abstinens est, adiciet vitam.* Ecce mors in ore comedentis: Ecce vita in ore ieiunantis. Ecce panis doloris, vnde cholera, mali humores, & infirmitas, & mors denique. Ecce panis vitæ, sanitatis & pacis. Ille sumptus cum auiditate, cum multitudine, cum varietate, cum voluptate: Ille sumptus, cum parcitate, cum austeritate, & abstinentia, & obedientia. Quid ergo? propter modicam voluptatem, voluptate omni te priuabis? comedes, vt moriaris? statue cultrum in gutture tuo, si tamen habes in potestate

animam tuam. O Salomon quid vis? Culter potius in gutture, quam cibus? tanta est abstinentiæ necessitas, vt si non aliter possis, cultro infixio in gutture, temperare te ipsum expediat. O viri ad vos clamito. Cur non hanc monitionem auditis & custoditis? *Serui enim estis eius cui obeditis* vt Rom. 6. ait Paulus. Carni obeditis, gutturi, ventri, concupiscentiæ, voluptati. O miseram hominum conditionem, qui gula indulgent, qui eam sibi dominam constituunt; qui mortem potius amplectuntur, quam à gula separentur. Heus! iam surgite postquam sederitis, qui manducatis panem doloris & mortis. Satis sedistis: surgite. Satis comedistis: abstinete. *Qui abstinens est, adiciet vitam.* Vitam (inquam) corporalem, sed spirituales magis.

Mors quidem corporalis à cibo processit, sed spiritualis in primis. Prima inobediencia in cibo fuit; mors animæ in esca carnis. O Adam in morsu pomi deglutienti mortem, quos filios genuisti? ad imaginem & similitudinem tuam? in similitudinem præuicationis tuæ? filios genuisti, qui comedentes moriuntur. Non satis est illis, quòd te vnam acerbam comedente eorum dentes obstupescant, & ipsi comedere volunt non pomum vnum, sed escas multas, epulantes quotidie splendide, abstinentiam abhorrentes, ieiunium fugientes. De cibo erat sermo Domini (literaliter de cibo Sacramentali, moraliter tamen de ieiunio) quando aliqui dixerunt: *Durus est hic sermo; & quis potest eum audire?* Panem vitæ tunc Dominus proponebat, panis ieiunii, panis est vitæ; nam *qui abstinens est, adiciet ad vitam.* Sed dicunt insipientes: *Durus est hic sermo.* An non durus sermo mendacis, qui dicebat: *Dicite lapides isti panes fiant?* an non durior lapidibus, quos vult sermone molliri, vt panes fiant? quam durus panis ex lapidibus confectus, panis indigestibilis & mortiferus. At panis, qui de caelo descendit, caro est pro sæculi vita, mollis est, digestusq; vitam tuetur. Eiusmodi est panis ieiunii, cibus abstinentiæ, qui dat vitam mundo. Hoc scientes, etiamne indigetis, vt vos moneamini & ad ieiunium excitemini? Etiamne monitio quoque

quoque casta erit: etiamne morte corporali, Spiritualem quoque obibitis spontaneè? Etiamne tanta erit gula potestas, vt vos à potestate super vos ipsos longè ablegget? Core, Dathan & Abiron à terra deglutitis ob illorum scelus, aulus est populus culpate Moysen & Aaron, dicens: *Vos interfecistis populum Domini.* Vos quem aut quos culpabitis, dētibus & labiis mortem vobis accersentes? Terra deglutiuit illos. Tu ipse mortem deglutiuit, clama quantumuis Ventrem meum doleo: quis tibi dolorem hunc creauit? quis mortem infudit? *Mors in olla, mors in olla.* Sedes super ollas carniū, crapulam diligens & exerecens. Tu, tu ipse amans animam tuam, fouens carnem tuam, delectans gulam tuam, implens ventrem tuum, teipsum perdis, teipsum interficis. Non pigeat ergo ieiunare, vt viuatis. Amen.

proponitur, vt solis, hominis, etiam leonis, aliarumque huiusmodi rerum. Haud secus statuit de rebus spiritualibus atque cœlestibus, quas scire nos oportet. Nam vt non cadunt sub sensibus carnis nostræ, vestiuntur rerum materialium indumentis, quæ intuentes cœlestia ipsa perspiciunt. Hinc Salomon: *Est aurum & multitudo gemmarum, & vas pretiosum labia scientia.* Vt per pretiosa nota, ad ignota pretiosissima ascendat mens & affectus noster. Ac proinde voluit Deus templum sibi ex rebus pretiosis ædificari & fabre fieri, vt ex illius pretiosa materia & nobili forma, surgerent intellectus fideles ad habenda in summo pretio cœlestia. Rectè ergo sub typo thesauri summum bonum, quod expectamus in Regno cœlorum, nobis hodiè proponit Christus, dicens. *Thesaurizate vobis thesauros in cœlis.* Nostrum est igitur satagere, vt ea quantum licet probe dispiciamus, vt cognita solerter queramus adipisci. Vnde & Salomon sapientiam rem certò pretiosissimam & studio vult inquiri, quo pecuniam thesaurosque solent homines expetere & ardentè exoptare. *Si quaesieris (inquit) eam quasi pecuniam, & sicut thesauros effoderis eam.*

Duo igitur in verbis Domini nobis veniunt proposita, Præceptum videlicet thesaurizandi in cœlis; vbi audimus. *Thesaurizate vobis thesauros in cœlis.* Et ratio ad hoc excitans; vbi subinfertur. *Vbi neque arugo, neque tinea demolitur.* A ratione incipientes, tripliciter à Domino illam videmus expositam. In eo enim, quod thesauros vocat, illorum innuit pretiositatem, dicens: *quod neque corrumpuntur, neque surripiuntur,* notat illorum perpetuitatem. Concludens autem. *Vbi est thesaurus tuus, ibi est & cor tuum:* intimos nobis illos esse declarat. Primam itaque rationem considerantes, pretiositatem thesauri cœlestis conicere possumus ex laudibus, quas Scriptura in primisque libri Sapientiales illi tribuunt. Triplex est enim bonum, quo fruimur in hac vitâ. Temporale, Corporale, Spirituale: & perspicuum est bonum Spirituale carera antecellere. Nam homo ipse bonis omnibus huius mundi

FERIA IV. DOMINICÆ DE ABRAHAM.

CONCIO PRIMA.

Nolite thesaurizare vobis thesauros in terra. *Matt. 6. 19.*

ARGUMENTVM.

Quàm pretiosum thesaurizare in Cœlis, quàm æternum, quàm inamissibile. Modus sic thesaurizandi non difficilis ostenditur.

QVONIAM aperta visio Dei creatoris in cœlis tantummodo expectatur, cuius tamen cognitio etiam in terris necessaria est, vt illum colamus & amemus, & quæ nobis præcipit sedulo exequamur: propterea per similitudines notat, se nobis tradidit cognoscendum. Vnde in Sacris literis frequenter nobis sub spectis rerum etiam corporalium, nobis

Tom. I. Belliniani.